

Aarhus -en god by for alle

Aarhus Kommunes Handicappolitik 2019-2023

Aarhus – en god by for alle

Aarhus Kommunes
Handicappolitik 2019-2023

Udgivet

December 2019

Indhold

3 Indledning

- 3 Aarhus – en god by for alle
- 3 Samarbejde og dialog
- 3 Rammen for det fremtidige arbejde

4 Vision

5 Vores fælles menneskesyn

6 En by med brug for alle, en by i vækst og med et stærkt erhvervsliv

- 6 Mål 1: Flere unge med handicap skal gennemføre en ungdomsuddannelse
- 7 Mål 2: Større åbenhed om at ansætte borgere med handicap på arbejdspladser
- 7 Mål 3: Flere muligheder for tilknytning til arbejdsmarkedet

8 En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer

- 8 Mål 1: God tilgængelighed ved nybyggeri og ombygninger
- 8 Mål 2: En fodgængervenlig by
- 8 Mål 3: Hjemmeside og digital borgerservice skal være tilgængelig
- 9 Mål 4: Nye tiltag inden for den kollektive trafik skal gøres tilgængelige
- 9 Boliger og byrum
- 9 Mål 5: Et inkluderende og tilgængeligt boligmarked
- 9 Mål 6: Smartere indretning til borgere med handicap
- 9 Mål 7: Boligområder med mulighed for interaktion og fællesskaber

10 En by med fællesskab og medborgerskab

- 10 Mål 1: Fællesskaber for børn, unge og voksne med handicap
- 10 Mål 2: Medborgerskabende initiativer fra borgere med handicap
- 10 Mål 3: Kendskab til borgere med handicap
- 10 Mål 4: Nye former for inddragelse

12 En by, hvor alle er sunde og trives

- 12 Mål 1: Fokus på de største sundhedsudfordringer
- 12 Mål 2: Sammen om sundhed hele livet
- 13 Mål 3: Lighed i sundhed
- 13 Mål 4: Mere sundhed for pengene

14 Bilag: Henvisninger til FN's Handicapkonvention

Indledning

AARHUS – EN GOD BY FOR ALLE

I Aarhus ønsker vi, at alle borgere skal have lige muligheder for at leve et godt og meningsfuldt liv. Det betyder, at borgere med handicap – på linje med alle andre borgere – skal opleve at være værdsatte medborgere og have lige muligheder for at bruge byen.

Aarhus Kommunes handicappolitik 2019-2023 har derfor overskriften *Aarhus – en god by for alle*.

Handicappolitikken primære målgruppe er borgere med handicap, men politikken taler også til pårørende, til ansatte i kommunen og til resten af samfundet. Sammen har vi et fælles ansvar for at skabe en by, hvor borgere med handicap kan få et godt liv og være med til at præge byen.

I denne politik skal handicapbegrebet forstås bredt. Det omfatter både børn og voksne med fysisk handicap og børn og voksne med forskellige kognitive vanskeligheder.

Handicappolitikken er ambitiøs. Politikken er ikke bare en hensigtserklæring, men indeholder konkrete målsætninger, som vi i fællesskab skal arbejde efter i Aarhus Kommune.

SAMARBEJDE OG DIALOG

Handicappolitikken er skabt i et tæt samarbejde og dialog med Handicaprådet.

Borgere med handicap, pårørende, medarbejdere og handicaporganisationer har haft mulighed for at komme med bidrag under hele processen. Der har været afholdt to workshops undervejs:

Over 60 deltagere, kommunens medarbejdere og repræsentanter fra handicaporganisationer, deltog i workshoppen *Et fælles menneskesyn*, der blev afholdt over en hel dag på Godsbanen. Produktet fra denne workshop danner fundament for Aarhus Kommunes handicappolitik.

Der er også afholdt en aftenworkshop, hvor borgere med handicap – i forskellige aldre og med forskellige udfordringer – drøftede, hvordan Aarhus kan blive en god by for alle i forhold til medborgerskab og fællesskaber.

RAMMEN FOR DET FREMTIDIGE ARBEJDE

Aarhus Kommunes handicappolitik danner rammen for det fremtidige arbejde på handicapområdet. Den skal ses i sammenhæng og samspil med Fortællingen om Aarhus, Aarhusmålene samt Aarhus Kommunes politikker, fx Sundhedspolitikken, Børn og Unge politikken og Medborgerskabspolitikken. Disse politikker tænkes derfor ind, når handicappolitikken skal føres ud i livet.

Handicappolitikken består af en vision, en beskrivelse af det fælles menneskesyn og af fire fokusområder:

1. En by med brug for alle, og en by i vækst og med et stærkt erhvervsliv.
2. En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer.
3. En by med fællesskab og medborgerskab.
4. En by, hvor alle er sunde og trives.

De fire fokusområder tager afsæt i Aarhusmålene, som byrådet har defineret. Under hvert fokusområde er der formuleret konkrete mål og indsatser samt effektmål.

Handicappolitikken berører alle kommunens ansvarsområder og går på tværs af alle magistratsafdelinger og skal medtænkes i kommunens arbejde og beslutninger.

Kommunens enkelte magistratsafdelinger skal implementere handicappolitikken og afrapportere de underliggende mål midtvejs. Efter to år evalueres handicappolitikken på de opstillede effektmål og afrapporteres til Byrådet.

Handicappolitikken skal være tilgængelig for alle. Derfor findes den i tre versioner: som tekst, som tegning og som lydbog.

Det kræver engagement og gåpåmod at føre politikken ud i virkeligheden. Handicappolitikken er hele Aarhus Kommunes politik, og derfor inviteres alle aarhusianere til at være en del af dette arbejde.

God arbejdslyst!

Vision

Foto: Tam Vibberstoft / norden.org

Visionen for Aarhus Kommunes handicapolitik 2019-2023 tager afsæt i Fortællingen om Aarhus og Aarhusmålene og afspejler kommunens overordnede vision:

Aarhus skal være en god by for alle, og borgere med handicap skal deltage aktivt i samfundslivet og bidrage i det omfang, det er muligt. Alle borgere har ressourcer og evner, der kan bruges til at skabe et godt og selvstændigt liv. Borgeren skal have mulighed for at tage ansvar for eget liv, samtidig med at vi i fællesskab skal hjælpe dem der har brug for det. Borgere med handicap skal opleve at have de samme rettigheder og pligter som alle andre borgere. Der skal være plads til forskellighed og mangfoldighed i fællesskabet.

Aarhus Kommune har et særligt fokus på god tilgængelighed, da dette er en forudsætning for at alle kan deltage i fællesskaber og samfundslivet.

Aarhus Kommune vil være en foregangskommune på handicapområdet og vil søge om at blive Europæisk Tilgængelighedsby inden 2023.

Handicapområdet udvikler sig hele tiden, og nye udfordringer kræver nye løsninger. Handicappolitikken danner en fast ramme omkring målene, men giver samtidig plads til at udvikle og innovere nye og mere effektive måder at arbejde på. Politikken skal styrke samarbejdet på tværs af Aarhus Kommune.

Udmøntningen af handicappolitikken skal bidrage til at øge sammenhængskraften i Aarhus på tværs af forskellige grupper af borgere og organisationer. Dette skal lede hen imod en fælles forståelse af rettigheder og pligter, så alle bidrager til visionen – *Aarhus – en god by for alle*.

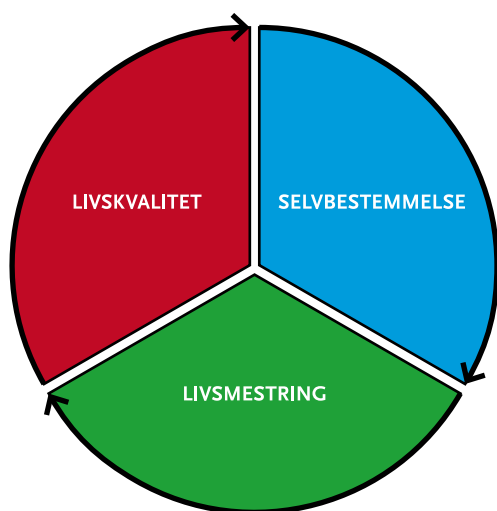
Overordnet bygger handicappolitikken på et fælles menneskesyn, som er uddybet i næste afsnit. Desuden bygger politikken på FN's handicapkonvention, som der er henvisninger til i bilagsafsnittet.

Vi har en bevidst holdning til, hvordan vi møder borgerne – konkret udtrykt i kommunens TRE værdier: Troværdighed, Respekt og Engagement.

Vores fælles menneskesyn

I Aarhus Kommune tror vi på, at alle mennesker har ressourcer og muligheder i livet.

Det har stor betydning for personlig livskvalitet, at man trives og kan bestemme over sit eget liv. Derfor tager vi udgangspunkt i borgerens håb og drømme for fremtiden, hvor mange ønsker at bidrage og være en del af fællesskabet. Udvikling, læring og personlige ressourcer er i fokus, så borgeren får de bedste muligheder for at mestre sit liv.

**DIALEKTISK
HANDICAPFORSTÅELSE**

Den dialektiske handicapforståelse vægter, at udvikling og læring finder sted i interaktionen mellem mennesker.

Et handicap opstår, når et menneske med en funktionsnedsættelse ikke kan leve op til deltagerkrav i de omgivende fællesskaber.

Udvikling og læring sker altid i et samspil med omgivelserne. Vi tager derfor udgangspunkt i *den dialektiske handicapforståelse*, der ser handicap som en dynamisk størrelse over tid, og som har fokus på både mestring og behov for kompensation.

Måden, vi møder borgeren på, er afgørende for det gode og tillidsfulde samarbejde. Vi er bevidste om vores etiske afsæt i samarbejdet, herunder de fire etiske vinkler:

- **Hjælp og omsorg** – støtte og hjælp med indlevelse og forståelse.
- **Respekt for selvbestemmelse** – afsæt i borgerens håb og drømme.
- **Anerkendelse af værdighed** – hvert menneske er værdifuldt.
- **Hensyn til integritet** – respekt for borgerens værdier og personlighed.

Vi sætter mål og finder løsninger i et tæt samarbejde med borgerne. Vores faglige tilgange, metoder og konkrete handlinger ligger i forlængelse af vores grundlæggende værdier og syn på mennesket.

I Aarhus ser vi alle borgere med et handicap som en ressource for byen. Alle har pligt til at bidrage i det omfang, det er muligt, og alle har ret til at være en del af fællesskabet. Vi åbner døre og skaber bro til det liv, der leves i byen.

Aarhus – en god by for alle!

En by med brug for alle, en by i vækst og med et stærkt erhvervsliv

Foto: Tam Vibberstoft / norden.org

DAGTILBUD, SKOLE, UDDANNELSE, BESKÆFTIGELSE OG AKTIVITETSTILBUD

I Aarhus har vi brug for alle. Alle skal kunne deltage aktivt i samfundslivet og om muligt blive selvforsørgende. Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse er en vigtig forudsætning for dette. Fysisk og psykisk funktionsnedsættelse må (så vidt det er muligt) ikke være en hindring for at få en uddannelse og et job. For de borgere, hvor skole, uddannelse og beskæftigelse ikke er en mulighed, tilbyder Aarhus Kommune aktiviteter, der bidrager til at give en meningsfuld hverdag og livskvalitet for borgere i alle aldre.

DAGTILBUD, SKOLE OG UDDANNELSE

Borgere med en uddannelse har generelt højere beskæftigelsesgrad end borgere uden en uddannelse. I Aarhus vil vi understøtte, at flere unge med handicap kan tage en uddannelse. Det er vigtigt, at alle børn og unge får en helhedsorienteret vejledning, så de har mulighed for at vælge den uddannelse, som matcher deres behov, mulighed og ønsker.

BESKÆFTIGELSE OG AKTIVITETSTILBUD

I Aarhus arbejder vi med at afklare, hvad der eksisterer af muligheder for at hjælpe borgere med handicap ind på arbejdsmarkedet. Virksomheder, jobcentre og handicaporganisationer skal alle få bedre kendskab til de enkelte handicap og til mulighederne for at komme i beskæftigelse.

MÅL 1: FLERE UNGE MED HANDICAP SKAL GENNEMFØRE EN UNGDOMSUDDANNELSE

Flere unge med handicap skal påbegynde en ungdomsuddannelse, inden de er 25 år dvs. 8 år efter 9. klasse.

- Aarhus Kommune vil have fokus på at skabe gode læringsmiljøer for eleverne i specialpædagogiske tilbud. Elevernes potentiale skal forløses bedst muligt, så en større andel bliver vurderet uddannelsesparate og går til folkeskolens afgangsprøver.
- Vi vil igangsætte lokale initiativer for kompetenceudvikling af fagpersonale, derunder lærere og pædagoger, i forhold til at understøtte børn med handicap.
- Børn med handicap skal have lige muligheder for at deltage i skole- og fritidstilbud, og vi vil derfor have fokus på at udvikle børn og unges sociale kompetencer.
- For unge i normal- eller specialklasser, vil vi styrke information til forældre om støttemuligheder (SPS-støtte) på de ordinære ungdomsuddannelser.
- For unge med funktionsnedsættelser i specialskoler og -klasser vil vi styrke informationen om tilbudsmuligheder på tværs af forvaltninger. Vi skal også styrke koordineringen mellem den afgivende skole og de modtagende aktører på tværs af forvaltninger – i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU).
- Vi skal styrke fastholdelsesstrategier på ungdomsuddannelser i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og Jobcentret.
- Vi skal styrke overgangen fra ungdomsuddannelse til beskæftigelse og uddannelse for unge med funktionsnedsættelser. Vi skal øge samarbejdet og kontakten med de virksomheder, der kan være platform for uddannelse af unge med funktionsnedsættelser.

MÅL 2: STØRRE ÅBENHED OM AT ANSÆTTE BORGERE MED HANDICAP PÅ ARBEJDSPLADSER

Aarhus Kommune skal arbejde for at skabe større åbenhed om at ansætte borgere med handicap på arbejdspladser.

- Vi skal løbende udarbejde opgørelser over hvor mange borgere med handicap, der bliver ansat i praktik og i løn-tilskud på kommunale arbejdspladser. Dette skal ske som led i samarbejdet og opfølgningen på målsætningen om 10-procentsaktivering. På baggrund af første års registreringer udarbejder vi måltal på området. De pågældende borgere indgår også i de almindelige effektopgørelser i forhold til 10-procentsmålsætningen, der handler om hvor mange, der får fast beskæftigelse efter endt praktik og aktivering.

MÅL 3: FLERE MULIGHEDER FOR TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET

Aarhus Kommune vil arbejde for flere muligheder, for at borgere med handicap kan få tilknytning til arbejdsmarkedet.

- Vi sætter fokus på handicap i forhold til alle målgrupper i beskæftigelsesindsatsen. Det skal ske gennem systematisk screening, styrket rådgivning til ledige med funktionsnedsættelser og gennem målrettet virksomhedskontakt. Vi vil udvikle og afprøve screening og indsatsmodel i forhold til ledige akademikere, unge under 30 år, der søger uddannelses- eller kontanthjælp samt til borgere på ledighedsydelse. Afprøvningen finder sted frem til udgangen af 2020, og herefter er det hensigten, at vi skal implementere modellen for alle målgrupper. Dette vil også give os mulighed for forbedrede data om indsats og effekt.
- Vi skal fortsat tage initiativer for specifikke målgrupper som for eksempel Jobstien for udviklingshæmmede og samarbejdet med SORAS i forhold til personer med autisme.
- Vi er i løbende dialog med virksomheder og støtter dem i at rekruttere borgere med handicap.

INDIKATORER

MÅL 1

Indikator: Andelen af en ungdomsårgang i Aarhus Kommune, som forventes at få mindst en ungdomsuddannelse inden de er 25 år, dvs. 8 år efter 9. klasse, skal stige. Gabet mellem unge med handicap, og unge uden handicap, der får en ungdomsuddannelse, skal mindskes.

MÅL 2

Indikator: Andelen af aarhusianske borgere mellem 16-66 år, som er selvforsørgende, skal stige. Gabet mellem andelen af selvforsørgende blandt alle borgere og andelen blandt borgere med handicap skal mindskes.

Indikator vedrørende 10% aktivering: Andelen af aktiveringspersoner, som får bevilget handicapkompenserende foranstaltninger.

MÅL 3

Indikatorer: Antallet af aarhusianske borgere med et større handicap, som er på arbejdsmarkedet, skal øges med ca. 5,9% frem til 2025. Måltallet justeres i takt med at der indhøstes erfaringer med screenings- og indsatsmodellen.

(Antallet af nye arbejdspladser i Aarhus skal i gennemsnit være på 4.000 om året, beregnet som et glidende gennemsnit over de seneste 5 år.)

Desuden anvendes det datagrundlag, der tilvejebringes i forbindelse med screening af jobsøgende med handicap (jævnfør mål 3) til at følge op på indfrielse af målene*.

* Screeningsmodel og krav til dataindsamling fastlægges af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Beskæftigelsesministeriet, men kendes ikke p.t.

En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer

Borgere med handicap skal have mulighed for at leve et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold. Her spiller tilgængelighed en meget vigtig rolle. Ved tilgængelighed forstås både fysisk, psykisk, sensorisk og kommunikativ tilgængelighed.

TILGÆNGELIGHED I DET OFFENTLIGE RUM

Det er Aarhus Kommunes mål at sikre god tilgængelighed til alle offentlige faciliteter og tilbud.

Ved god tilgængelighed forstår vi, at der skabes en lige og ligeværdig adgang til offentlige:

- Aktiviteter og events.
- Informationer og kommunikationskanaler.
- Bygninger, byrum og toiletter.
- Rekreative områder, derunder skov og strand.
- Transportmidler.

Aarhus Kommune lægger vægt på, at bymiljøet rummer de bedst mulige forudsætninger for, at borgere kan bevæge sig frit i hele byen.

Alle borgere skal have adgang til informationer og aktiviteter ved hjælp af brugervenlige og nødvendige informations- og kommunikationskanaler, herunder teknologier og systemer.

Aarhus Kommune arbejder på at blive Europæisk Tilgængeligheds by inden år 2023.

MÅL 1: GOD TILGÆNGELIGHED VED NYBYGGERI OG OMBYGNINGER*

Aarhus Kommune skal sikre god tilgængelighed ved nybyggeri og ombygninger.

- Vi opstiller krav til god tilgængelighed i kravspecifikationer og udbudsmateriale. Dette gælder både for bygninger, byrum, veje, aktivitetsinstallationer og lignende.

- Vi etablerer et Tilgængelighedsråd, bestående af repræsentanter for relevante brugergrupper og relevante afdelinger. Tilgængelighedsrådet skal inddrages så tidligt i projektet, at tilgængelighed tænkes rigtigt fra starten.
- Vi udfører fuld tilgængelighedsrevision ved større byggerier og anlægsarbejder. Aarhus Kommune sikrer også, at kommunen har uddannede tilgængelighedsrevisorer.
- Vi udarbejder informationsmateriale til rådgivere (bygherrerådgivere og entreprenørens rådgivere), til entreprenøren og den udførende del om vigtigheden af at udføre specifikationerne korrekt, så tilgængeligheden bliver korrekt.

MÅL 2: EN FODGÆNGERVENLIG BY

Aarhus Kommune vil være en fodgængervenlig og kørestolsbrugervenlig by.

- Vi afprøver nye teknologier og etablerer nye typer lydfyr, langsomknap m.m.
- Vi er i gang med at udarbejde en strategi for en fodgængervenlig by. Som en del af strategien bliver der udarbejdet en overordnet etapeplan for Aarhus Kommunes fodgængervenlige og tilgængelige ruter.
- Vi tænker fodgængerstrategien ind de steder, hvor der er planer for ændringer – fx på Frederiks Allé og på Banegårdspladsen.
- Vi kortlægger og udarbejder kort over fodgængervenlige og tilgængelige naturruter.
- Vi udarbejder principtegninger for konkrete tilgængelighedsløsninger og laver en Aarhus-model, der sikrer robuste, genkendelige og enkle løsninger.

MÅL 3: HJEMMESIDE OG DIGITAL BORGERSERVICE SKAL VÆRE TILGÆNGELIG

Aarhus Kommunes hjemmeside og digital borgerservice skal være tilgængelig

- Vi har igangsat et projekt, som skal sikre god tilgængelighed på Aarhus Kommunes hjemmeside, herunder den digitale borgerindgang. Projektet bliver støttet af Tilgængelighedspuljen.

* Dette gælder for alle nye offentlige bygninger, anlægsarbejde og ombygninger af eksisterende bygninger og anlæg.

Der kan dog være hindringer for god tilgængelighed ved ombygninger i fredede bygninger, bygninger i høj bevaringsklasse og byrum.

MÅL 4: NYE TILTAG INDEN FOR DEN KOLLEKTIVE TRAFIK SKAL GØRES TILGÆNGELIGE

Alle nye tiltag inden for den kollektive trafik i Aarhus skal gøres tilgængelige.

- Aarhus Kommune stiller fremadrettet krav, om at alle nye busser skal være tilgængelige.
- Vi iværksætter forsøg for at finde den bedst mulige løsning for niveaufri adgang til de lavbundede busser.

BOLIGER OG BYRUM

Når borgeren skal have mulighed for at skabe et selvstændigt, meningsfuldt og bidragende liv, forudsætter det en by med gode boliger og byrum. Der er derfor behov for principper for boliger og byrum for borgere med handicap. Principperne skal inddrage borgerrelaterede aspekter sammen med perspektiver for udviklingen af Aarhus som en god by for alle.

Borgere med handicap skal have mulighed for at bo som alle andre – blandt alle andre. Der skal være et mangfoldigt udbud af boliger, som kan være med til at fremme inklusion. Hver gang der bygges nyt, skal der bygges, så alle kan være der. Inklusion i nærområdet er den enkelte borgers mulighed for at opleve, at han eller hun er forbundet med lokal-samfundet. Målene i dette afsnit skal indskrives i planen og rammer for byudvikling.

MÅL 5: ET INKLUDERENDE OG TILGÆNGELIGT BOLIGMARKED

Boligmarkedet skal være inkluderende og tilgængeligt.

- Når Aarhus Kommune, almene boligorganisationer og private bygger nyt, eller når boliger renoveres, så skal vi bygge, så alle kan være der. Boligerne skal være gode, rummelige og tidssvarende, og de skal være til at betale for borgere med handicap.
- Boliger til borgere med handicap skal bygges efter det princip, at vi skaber et hjem og ikke kun en bolig. Boligen skal med andre ord ikke være institutionspræget.
- Nye kommunale byggerier skal lade sig inspirere af principperne om universelt design.
- Der skal laves flere boliger til familier, hvor en eller flere har handicap.

MÅL 6: SMARTERE INDRETNING TIL BORGERE MED HANDICAP

Smartere indretning kan gøre, at borgere med handicap kan bo i en bolig.

- Velfærdsteknologi bør støtte og fremme den enkelte borgers mulighed for at leve et liv på egne præmisser. Derfor skal Aarhus Kommune i kommunalt boligbyggeri have medtænkt velfærdsteknologiske løsninger for borgere og personale – både i indretning, design og udformning.

MÅL 7: BOLIGOMRÅDER MED MULIGHED FOR INTERAKTION OG FÆLLESSKABER

Boligområder skal i fremtiden planlægges, så der er mulighed for at interagere og skabe fællesskaber.

- Udenoms-arealer skal være tilgængelige, og borgerne skal kunne komme til og fra et boligområde.
- Legepladser skal indrettes til borgere med handicap. Børn skal møde børn med handicap.

INDIKATORER

Flere borgere skal opleve god tilgængelighed i byen. Måles via Bylivsindex.

“

FAKTA

Tankegangen i universelt design er, at ingen kan vide, om de får en form for funktionsnedsættelse i løbet af deres liv. Derfor skal vi bygge boliger, som ikke bare er tilgængelige men også brugbare for alle, så ingen bliver ekskluderet. Boligens indretning og faciliteter skal være fleksible og tage højde for, at mennesker er forskellige og har forskellige behov igennem livet.

”

En by med fællesskab og medborgerskab

I Aarhus skal der være plads til forskellighed, rum til udfoldelse og åbenhed over for omverdenen. Mangfoldighed og forskellighed er vigtige værdier, der medvirker til fællesskabet. Vi kan have brug for omsorg og en hjælpende hånd. Aarhus Kommune skal arbejde for at fremme den enkelte borgers mulighed for aktivitet og deltagelse. Det kan vi gøre ved at give borgeren lettere adgang til ledsagelse og befordring. Vi kan også sørge for lettere adgang til hjælpemidler og velfærdsteknologi, der kan kompensere for nedsat funktionsniveau. I Aarhus Kommune har vi i den sammenhæng særligt fokus på at støtte borgere, der har de største kompensationsbehov, så alle får mulighed for at deltage i meningsfulde fællesskaber. Samtidig sørger vi også for, at alle borgere har mulighed for at hente information om, hvordan de selv kan arbejde med forebyggelse og kompensation, så de kan leve et aktivt socialt liv.

Aarhus skal være en by, hvor vi kan trives og være trygge, og hvor vi i fællesskab skaber det gode liv. En by, hvor medborgerskab er en værdi, og hvor vi hele tiden gentænker mulighederne for at leve i og udvikle vores by sammen. Mennesker med handicap skal på lige fod med alle andre aarhusianere, have mulighed for at være en del af fællesskabet - og skal inddrages i beslutningsprocesser omkring de forhold, der påvirker måden vi lever på, og måden vi udvikler byen på. Vi har alle noget at bidrage med og er forpligtiget til at bidrage i det omfang, det er muligt.

MÅL 1: FÆLLESSKABER FOR BØRN, UNGE OG VOKSNE MED HANDICAP

Aarhus Kommune skal udvikle og understøtte fællesskaber for børn, unge og voksne med handicap.

- Vi skal anvende borgerstyrede budgetter til fællesskabende aktiviteter for borgere med handicap.
- Vi vil have særligt fokus på at skabe netværk for børn og unge.
- Vi skal have særligt fokus på at skabe rammer for et aktivt fritids- og foreningsliv.

MÅL 2: MEDBORGERSKABENDE INITIATIVER FRA BORGERE MED HANDICAP

Aarhus Kommune vil fremhæve og understøtte medborgerskabende initiativer fra borgere eller grupper af borgere med handicap.

- Vi skal understøtte rammer og faciliteter i tilblivelsen af samlingssteder for alle.
- Vi skal have fokus på borgernes ressourcer og skal understøtte frivillige initiativer og gode ideer fra borgere med handicap. For at understøtte dette oprettes en pulje på 100.000 kr. årligt, og kommunen stiller procesbistand til rådighed.

MÅL 3: KENDSKAB TIL BORGERE MED HANDICAP

Aarhus Kommune vil udbrede kendskabet til borgere med handicap og fremhæve deres ressourcer.

- Vi skal fortælle de gode historier, hvor mennesker med handicap hjælper og understøtter andre borgere i byen.
- Vi skal understøtte og samarbejde med foreninger og organisationer i at åbne sig for mennesker med handicap og at se mangfoldighed som en værdi.

MÅL 4: NYE FORMER FOR INDDRAGELSE

Aarhus Kommune vil udvikle nye former for inddragelse af borgere med handicap.

- I regi af Medborgerskabspolitikken skal vi arbejde på at lave nye former for inddragelsesprocesser, for eksempel med anvendelse og udvikling af nye kommunikations- og dialogplatforme.
- Vi skal afholde årlige dialogmøder med borgere med handicap, hvor de forskellige dele af den nye handicapspolitik udfoldes og sættes under lup.
- Vi skal oprette en ressourcebank/frivilligbørs for mennesker med særlige behov. Mange vil gerne bidrage og vokse, når de får opgaver. Andre har brug for hjælp og støtte. Eksempler er medborgerguiden, besøgsvenner og "Glæden".

INDIKATORER

Indikator: Borgere med handicap skal score samme niveau som resten af Aarhus borgerne på de 3 parametre i Medborgerskabsundersøgelsen.

Indikator: Andelen af borgere med handicap, der er uønsket alene, skal falde.

39222

THE HAPPIEST
IN THE PLANET
38980

En by, hvor alle er sunde og trives

I Aarhus Kommune forstår vi sundhed som mere end blot fravær af sygdom. Vi ser sundhed som et samlet hele, og adskiller ikke den fysiske og den mentale sundhed. Vores sundhedsopfattelse rummer trivsel, sociale og kulturelle faktorer. Sundhed og trivsel er fundamentalt for den enkelte borgers livskvalitet og er en forudsætning for at deltage i samfundet – i dagtilbud, skole, forenings- og arbejdsliv.

I Aarhus Kommune vil vi skabe de bedste forudsætninger for, at borgere med handicap kan leve et sundere liv med en højere livskvalitet og dermed leve længere. Visionen er at bidrage til at øge ligheden i sundhed – gennem hele livet.

I Aarhus er vi endnu ikke nået i mål med at sikre lighed i sundhed. Det gælder også for børn og voksne med handicap, som har markant dårligere trivsel, en mere usund livsstil og et dårligere helbred end borgere uden handicap. Middellevetiden for nogle grupper af borgere med fysisk og psykisk handicap er op til 20 år kortere end for borgere uden handicap. I Aarhus har vi et fælles ansvar for at sikre den enkeltes mulighed for et sundt liv med udvikling og med deltagelse i fællesskaber. Et sundt liv indebærer således også adgang til personlige hjælpemidler, som kan understøtte borgernes livskvalitet og trivsel, fx høreapparater eller apps.

Sundhed skabes i et tæt samspil mellem mulighederne i samfundet og den enkeltes relationer og kompetencer til at agere i samfundet. I Aarhus Kommune vil vi arbejde for øget lighed i sundhed. Vi tager udgangspunkt i bedste viden om, hvad der virker. Vi vil sikre, at netværket og medarbejderne omkring borgere med handicap kan give støtte til at reagere og følge op på problemer med trivsel og sundhed. De bedste muligheder skabes i et ligeværdigt samarbejde med dem, det hele handler om – børn og voksne med handicap og deres netværk og familier.

MÅL 1: FOKUS PÅ DE STØRSTE SUNDHEDSUDFORDRINGER

I Aarhus Kommune vil vi rykke sammen der, hvor de største potentialer for sundhedsfremme og forebyggelse er for børn og voksne med handicap. Vi vil styrke fokus på at:

- Øge den mentale sundhed gennem meningsfulde aktiviteter og fællesskaber.
- Styrke et helhedsorienteret fokus på hele familien og dens samlede trivsel og helbred gennem en intensivering af det forebyggende arbejde i familierne.
- Give mulighed for sundere mad- og måltidsvaner.
- Fremme fysisk aktivitet og bevægelsesglæde med udgangspunkt i den enkeltes situation og forudsætninger, bl.a. gennem deltagelse i foreningsidræt.
- Fremme fysisk aktivitet og bevægelsesglæde ved at sikre handicaptilgængelighed til udendørs træningsfaciliteter og muligheden for støtte til særlige træningshjælpemidler.
- Understøtte den enkelte i at reducere forbruget af tobak, euforiserende stoffer og alkohol.
- Øge den seksuelle sundhed.
- Øge tandsundheden.

MÅL 2: SAMMEN OM SUNDHED HELE LIVET

Gennem partnerskaber og samarbejde på tværs kan vi sammen styrke sundhed og trivsel for børn og voksne med handicap og deres familier og netværk. I fællesskab vil vi i Aarhus Kommune:

- Mobilisere ressourcer i netværk og familier.
- Styrke og udvikle samarbejdet mellem civilsamfundet, frivillige og kommunale aktører.
- Styrke og udvikle samarbejdet på tværs af kommunen, regionen og de praktiserende læger med særlig fokus på sektorovergange.

MÅL 3: LIGHED I SUNDHED

Ved at fokusere målet på lighed i sundhed vil Aarhus Kommune i fællesskab styrke sundhed og trivsel for børn og voksne med handicap gennem:

- Tidlige og rettidige indsatser og gennem tidlig opsporing af mistrivsel og somatiske sygdomme.
- Udvikling og understøttelse af den enkeltes kompetencer til at mestre trivsel, sundhed og sygdom.
- Prioritering af sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering af høj kvalitet for borgere med handicap.

MÅL 4: MERE SUNDHED FOR PENGENE

Aarhus Kommune skal bringe medarbejdernes viden og faglighed i spil og bruge den optimalt på tværs, så vi kan øge kvaliteten og omfanget af sundhedsindsatser på handicapområdet. Her vil vi bruge viden om, hvad der virker, så vi sikrer mere sundhed for pengene. Sammen skal vi systematisk arbejde på at:

- Styrke samarbejdet mellem de sundhedsfaglige, pædagogiske og socialfaglige medarbejdere.
- Sikre, at vi har relevante sundhedsfaglige kompetencer til bl.a. opsporing af somatiske sygdomme.
- Øge kendskabet til og brugen af eksisterende muligheder og indsatser i kommunalt regi, regionalt regi og i civilsamfundet.

INDIKATORER

Udover indikatorerne i aarhusmålene, måles der på de samme effektmål, som tages i anvendelse i forbindelse med Aarhus Kommunes nye Sundhedspolitik.

Bilag:

Henvisninger til FN's Handicapkonvention

EN BY MED BRUG FOR ALLE, EN BY I VÆKST OG MED ET STÆRKT ERHVERVSLIV

FN's Handicapkonvention.

I overensstemmelse med FN's handicapkonvention artikel 24 "Uddannelse" og artikel 27 "Arbejde og beskæftigelse" arbejder vi for at sikre, at borgere med handicap har reelle muligheder for såvel uddannelse som beskæftigelse.

EN BÆREDYGTIG BY MED GODE BY- OG LOKALMILJØER

FN's Handicapkonvention.

I overensstemmelse med FN's handicapkonvention artikel 9, som vedrører "Tilgængelighed" og artikel 19, som vedrører "Retten til et selvstændigt liv" arbejder vi for at sikre, at borgere med handicap, på lige fod med andre har adgang til fysiske omgivelser og transportmuligheder. Desuden vil vi sikre, at borgere har adgang til informations-og kommunikationsteknologier, samt "øvrige faciliteter og tilbud der er åbne for eller gives offentligheden". Borgere med handicap skal også opleve at have mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo.

EN BY MED FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB

FN's Handicapkonvention.

I overensstemmelse med FN's handicapkonvention artikel 30, som vedrører "Retten til at deltage i kulturlivet", vil vi understøtte at personer med handicap undgår isolation samt "udvikler og udnytter deres kreative, kunstneriske og intellektuelle potentiale, ikke alene til gavn for dem selv, men også til berigelse af samfundet".

EN BY, HVOR ALLE ER SUNDE OG TRIVES

FN's Handicapkonvention.

I overensstemmelse med FN's handicapkonvention artikel 25 "Sundhed" arbejder vi for at sikre, at borgere med handicap har "adgang til sundhedsydelser af samme kvalitet som gives til andre, samt der hvor det er hensigtsmæssigt, at minimere og forebygge yderligere handicap".